IX. évfolyam. Arad, 1894. Szeptember 20. Csütörtök. 217-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza. Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.) Telefon-szám: 151.

A megkezdődött politikai szezon.

Budapest, szeptember 19.

— á — A fák hullatni kezdik leveleiket: itt az ideje, hogy a politikai élet megkezdődjék. A delegácziók összeültek, gr. *Tisza* Lajos magyar delegácziónális elnök megnyitó beszéde, gr. *Kálnoky* külügyminiszternek expozéja elég alkalmat adnak különféle pártárnyalatu lapjainknak külön pártérdekeikből felsarjadzó bölcsességük kilevelezésére. Hát még a herczegprimásnak oly rég türelmetlenül várt balassa-gyarmati királyüdvözlése, s ő Felségének arra adott válasza! Egyszóval, van miről kombinálni az összes ujságoknak, s van mely alapon fölfuttatni külön elvi hitvallások zöldelő folyondárait publikumuk megzavart észjárása számára további — utvesztőnek.

Gr. Kálnokynak beszámolójából tisztára kitetszik, hogy Tisza Lajosnak óvása a »*Magyarország belügyeibe való beavatkozás*« ellen nem holmi nem létező római beavatkozásra értetett, hanem igenis azon »*rómaiak*«-éra, kiket gr. *Bethlen* János képviselő, a »fejedelem« szokott keserü gunynyal igy nevezni s kik Romániából szeretnék Erdély nemzetiségi viszonyait gyógyithatlanná elmérgesiteni. S kitünik Kálnoky expozéja nyomán az is, hogy e beavatkozási velleitásokkal szemben, ámbár azok egyelőre csak Magyarország érdekeit érintik, az egész monarchia tekintélye s tiltó akarata áll ellensulyban; — amint másképen nem is lehet, hisz a külpolitika vezetésének irányára a magyar kormánynak felelősség alatti törvényes befolyása van s nem lehet, mikor különösen e befolyást *Wekerle* szellemi egyénisége s szilárd akarata irányozza.

S mi mindent össze nem irtak az ellenzéki ujságok *Vaszary* primás várt beszédéről! A megtévesztésnek, az eszmék összezavarásának minden neme megkisértetett, csakhogy a bevégzett egyházpolitikai harcz után az elmék meg ne csöndesüljenek s a felekezeti féltékenykedés érzékenység felkorbácsolt hullámai el nesimuljanak.

Ma előttünk áll a beszéd, valamint a királynak arra adott válasza. Vaszary, főpapi állásához hiven, nem hallgathatja ugyan el aggó félelmét az egyházpolitika esetleges s annak ellenségei által bizonyosra vett rosz következményei iránt, de beszédének szövege éles bizonyiték arra nézve is, hogy e rosz következmények bekövetkezésében nem hisz s éppen azért az egyház jövő helyzetének romlását s az ebből a néperkölcs sülyedésére vont következtetéseket megemlitendőnek nem tartja, midőn a trón, valamint a haza törvényei iránti hüséget a maga s klerusa részéről oly félre nem érthető czélzattal hangsulyozza.

A király felelete, mely az egyházpolitikát nem emlitvén, azt bevégzett ténynek veszi, s melyben a kath. papság »*hagyományos hazafiságát s kötelességérzetét*« dicséri, szintén eklatáns bizonyiték arra nézve, hogy az egyházpolitikai küzdelmeket felujitani kivánó vakondok-politikusok a trón körül bátoritásra, támogatásra nem találnak, bármint szeretnének a nemzeti párti ujságok ez irányban tamáskodni s e tamáskodásukat a magyar nép lelkébe szuggerálni.

Hazugság a kételyek keltésére czélzó minden konkolyhintés, a primás megnyugvó beszédében s a király erre adott válaszában van az igazság, melyet szépen illusztrál a balassa-gyarmati zsidók király előtti fogadtatásuknak sorrendje is.

BELFÖLD.

A „Temps" a külügyi expozéról.

A „Temps" Kálnoky gróf külügyminiszternek az osztrák delegáczió költségvetési bizottságában tartott beszéderől szólva, konstatálja, hogy Kálnoky mily különös nyomatékkal hangsulyozta a hármasszövetség jelentőségét. A miniszter az osztrák-magyar politikának eme már régi vezérmotivumával ujabb tartós sikert vivott ki. A „Temps" azután kiemeli az Ausztria-Magyarország és Oroszország közt kötött kereskedelmi szerződés politikai jellegéről mondott miniszteri nyilatkozatot, mely ugyan nem enged arra következtetni, hogy a Németországgal való szövetség meglazult volna, azonban Pétervár felé szemmel látható közeledés konstatálható.

Miniszteri értekezletek.

A miniszteri értekezleteket, melyekre Wurmbrand gróf osztrák kereskedelmi miniszter e hó 15-én Budapestre utazott, tegnap befejezték. A tanácskozások tárgyát tudvalevőleg az első dunagőzhajózási társaságnak az ujonnan alapitandó magyar hajózási társasághoz való jövő viszonya képezte. Az értekezlet egy másik tárgyát képezte amaz intézkedések megvitatása, melyek a déli vasut beváltási határidejének

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Az ezredes.

— Irta: Werner Gyula. —

A Boszniába induló X. gyalogezred századai három hatalmas oszlopban állottak az ezredesi lakás előtt elterülő nagy térségen. Szemben velük a Szakáos Pál huszár-őrmester emlékköve állt. Piros márványból hatalmas oroszlán volt az emlékköre kifaragva, egyik talpával a hadizászlón, néhány puskán és kardon nyugodva. Néhány sor aranyozott irás elbeszélte, hogy 1859-ben, egy lovas roham alkalmával, tizenkét olasz lovast vágott le egymaga, hogy kimentse kapitányát, a ki azóta a huszároktól elkerült s most a harczba induló gyalogezrednek beteg, a sir szélén álló ezredese.

Az ezred hadilábra van állitva, négyezer ember van most itt, hogy a regement atyjától bucsut vegyen.

Szerették az ezredesüket mindnyájan. Keménykezü, de igazságszerető katona volt teljes életében. A kaszárnya négy fala közé volt bezárva egész világa, azontul nem érdekelte semmi.

Az emberek — nézete szerint — azért születtek, hogy jó katonákat képezzenek belőlük s hogy fegyverrel kezükben, csatatéren haljanak meg.

A puskapor feltalálása volt szemében a legnagyobb dolog, a mire az emberi ész képes. Egy hadtestet az ütközetben jól vezetni, ez volt — möggyőződése szerint — a tudományok tudománya; egy ezredet a legfőbb hadur előtt kifogástalanul eldefiliroztatni, ez volt neki a legmagasabb művészet.

A keze alatt lévő X-ezred ki is tünt minden nagyobb manöver alkalmával.

Az ezredes nem is kimélt időt és fáradságot, hogy nagy eredményt érjen el katonáival. Kora hajnaltól késő estig foglalkozott velük. A legénység közt egész legendák keringtek az ezredes hajthatatlan szigoráról, mondásairól, viselt dolgairól.

Hosszu békeévek teltek el s csak nem tört ki egy kis háboru. A harczias szellem kihalóban van — mondá az ezredes tisztjeinek, mikor már megunta várni a hosszu békekorszak végét — az én fiatal koromban minden hétnyolcz évre esett egy háboru. Ezekre épp oly szükség van, mint nyári viharokra, melyek megtisztitják, felfrissitik a levegőt.

Nehezen várta a háborut. Lassanként elbetegesedett. Rákbaja volt, életveszélyes operácziót végeztek rajta Bécsben, de Billroth kereken megmondta neki:

— Ha nyugdijba nem megy és lóra ül, el fog veszni.

Bosznia megszállásának terve bevégzett dolog volt. A vezérkar elkészitette a tervet, ki voltak jelölve az ezredek, melyeket néhány hét mulva mozgósitani fognak. Az ezredes valahogy megtudta, hogy az ő ezrede is menni fog. S most nyugdijaztassa magát, diadalmas háboru küszöbén? Mert a katonai körök ugy voltak meggyőződve, hogy Bosznia megszállása egy nagy orosz-osztrák-magyar háboruvá növi ki magát.

Irt Billrothnak. Megkérdezte tőle, meddig élhet el ha lóra ül, s ezrede élén harczba indul.

A hires orvos levele rövid és velős volt, mint egy katonai parancs.

„Ha az ezredes ur lóra ül s a mozgósitás két hónapot késik, nem lesz ideje részt venni a harczban. Meg fog halni."

— Ej, tévedhet ő is, — gondolá az ezredes és lóra ült. Baja kiujult és fokozottabb mértékben támadta meg. A mozgósitási parancs késett s a várakozás, az örökös izgatottság elfogyasztotta a daliás katonát. Elfogyott, mint az árnyék.

Végre egy szép tavaszi estén, megjött a fegyverbehivó parancs. Ezen az éjszakán nem tudott aludni nagy örömében. Ime megjött az alkalom, hogy a X. ezred, az ő fiai megmutassák a világnak, hogy katonai jóhirüket megérdemlik. Reggel felé elaludt. Azt álmodta, hogy ezredével megtámad egy erdőt, a mit az ellenség makacsan védelmez. Szuronynyal kell megtisztitani a tért. Fekete paripáján ülve, kivont karddal vezeti őket. A zászlóaljak tömött, zárt sorokban mennek utána. Ugy csapnak az erdőre, mint a fergeteg. Ekkor szemben vele, egy tölgyfa mellől, fényes, hosszu puskacsövet lát szivének irányitva; a cső fe-

rövid idő alatti bekövetkezésére való tekintettel megteendők. Azonkivül a monarchia mindkét felét érdeklő más forgalmi kérdéseket is megvitatás tárgyává tettek, igy a Magyarországból Marcheggen át Bécsbe irányuló forgalom szabályozását, továbbá az Oderbergen és Galiczián át Németországba, illetőleg Oroszországba való kivitel megkönnyitésére teendő intézkedéseket. Mint az Orsz. Ert. értesül, a tanácskozások során mindkét ressortminiszter minden pontban teljes megegyezésre jutott egymással. Gr. Wurmbrand miniszter tegnap délben Bécsbe visszautazott.

A város jövő évi költségvetése.

— A hármas-bizottság üléséből. —

Arad, szeptember 19.

Tegnap délelőtt ülésezett a városháza emeleti kistermében Arad város hármas bizottsága, mely a tanács által már tárgyalt jövő évi költségvetést tette ujabb megbeszélés tárgyává.

A hármas-bizottság elfogadta a beterjesztett költségvetést, s annak kinyomtatását elrendelte.

Ebből megtudjuk, hogy Arad városának a jövő, 1895. évi bevételei 338,190 forintra rugnak, mig ezzel szemben a kiadások összege 498,560 frt. Fedezet nélkül maradt e szerint 160,370 forint. Ezt a hiányt a város az 1894. évi kivetés szerint 350,785 frt 75 kr. után kivetendő **46 százalékos pótadóval** fogja fedezni.

Az érdekes ülésen Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt jelen voltak a hármas bizottság következő tagjai:

Institóris Kálmán, Varjassy Lajos előadó, Sarlott Domokos, Bund Henrik, Szontagh Gyula, Mülek Lajos dr., Tarjányi Vilmos, Rosenberg Sándor dr., Purczel Béla báró, Mayer Samu, Jankovits György, Barth Lajos, Klein Ignácz, E. Illés László, Kiss István, Tenner Lajos, Kohn S. N., Varga József, Prodánovics Döme, Weidenfeld István, Mittner József, Vizer Péter, Domonkos Lajos, Bauer Gyula, Szalay Károly, Avarffy Ferencz dr., Winter Adolf, Millig József, Jánossy Demjén dr., Tedeschy Viktor, Mihalik József.

Az ülés megnyitása után Varjassy Lajos adóügyi tanácsnok részletes előterjesztést tett Arad város bevételeiről, azok forrásáról. Ezeket pontonkint felsorolni nem szükséges. Általa a közönség száraz betü- és számhalmaznál egyebet nem nyerne. Elég megemlitenünk azt, hogy a bevételi végösszeg az elmult évhez hasonlitva 31,320 forinttal növekedett, melyhez nem kis mértékben járult hozzá a 6000 forinttal többet jövedelmező földek szerencsés bérbeadása. Épen igy van a dolog a legeltetési dijakkal is, melyek szinte közel 4000 frt emelkedést mutatnak.

A kiadások több tétellel szaporodtak.

A tisztviselők fizetése a rendezés után 74,000 frttal szerepel a költségvetésben, a rendőrségi legénység 30,921 frtot kap a jövő évben fizetést.

Nevezetes, hogy a város kötelékébe tartozó szegények segélyezésére és ellátására előirányzott összeg évről-évre emelkedik. Mig az 1891. évben csak 18,000 frt volt az előirányzat, az 1895. évben már 23,900 frt szükséges a kiadások fedezésére.

A községi iskolák fenntartására 87,341 frt 50 krt irányzott elő a hármas bizottság.

Az egyházaknak juttatott hozzájárulások tárgyalásánál olvasták fel a református egyház kérvényét, melyben az eddig kapott 300 frt segélynek 500 frtra való felemelését kérik. A bizottság méltányolta a kérést s annak helyt adott. Az osztrák földhitelintézettől felvett különböző kölcsönök törlesztésére 63,109 frt 66 krt vettek fel a költségvetésbe. Ebben nincs benne az a 2108 frt, mely a megyei lovassági laktanya felépitésére felvett kölcsön törlesztésére fordittatott.

Az egészségügyi kiadásokon 1800 frtot vettek fel, mig a rendőri bejelentő hivatal 3360 frttal növelte a budgetet.

Az előre nem látható szükségletek fedezésére az előző években mindig 6000 frtot irányoztak elő, mig az idén 7500 frtot.

Institóris Kálmán főjegyző ezt kevésnek tartja, s épen ezért kéri a hármas bizottságot, hogy e tételt 8000 forintra emeljék fel. A bizottság szavazással a tanácsi előterjesztés mellett foglalt állást.

A Kossuth Lajos emlékének megörökitésére megszavazott 2000 frt törlesztésére 1000 frt van a jövő évi költségvetésbe felvéve, mig a millennáris kiállitás hozzájárulási költségei miatt 2000 frttal terhelték meg a budgetet.

A mérnöki hivatal a vizvezeték és csatornázás bevezetéséhez szükséges kellékekre 12,000 frtot javasolt. A tanács azonban remélve, hogy az árlejtésben kedvezményt kapnak, elégnek talált e czélra 10.000 frtot, s mivel a vizmunkálatok egy év alatt teljesen el nem készülnek, a jövő évi költségvetésben a berendezési kellékekre csak 5000 frtot irányoztak elő.

Ülés végén Bauer Gyula kért felvilágositást arra nézve, miért szállitották lejebb a tüzoltói kiadásokat? Válaszul azt nyerte, hogy a jövőben nem lesz szükség annyi beszerzésre, mint volt tavaly. Bauer ezt tudomásul vette.

A költségvetés a jövő havi közgyülésen kerül végleges elbirálás alá.

*

Arad szab. kir. város közönségének az 1895-ik évre vonatkozó költségelőirányzata ugy a városi tiszti nyugdijalapnak 1895. évi költségelőirányzata, a tanácsnak és a hármas bizottságnak üléseiről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás tételeit felvilágositó mellékletek f. évi szeptember hónap 20-ik napjától f. évi október hónap 4-ik napjáig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgároknak megtekinteni s azokra észrevételeiket irásban a f. évi október hónap 10-én tartandó rendes közgyülés előtt 5 nappal a tanácshoz beterjeszteni.

Arad, 1894. szept. 19-én.

A VÁROSI TANÁCS.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 768.3 milliméter, délután 2 órakor 766.1 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 9.8, délután 2 órakor C° + 19.1. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DK. 1. délután 2 órakor DK. 1. **Felhőzet:** reggel derült, délután derült. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

A millennium és Arad.

— szeptember 19.

Az ezredéves országos kiállitás aradi kerületi bizottsága tagjainak folytatólagos jegyzékét az alábbiakban adjuk:

B.-Csaba.

Elnök: Rosenthal Ignácz ipartestületi elnök.
Társelnök: Vidovszky János kamarai kültag.
Jegyző: Achim János ipartestületi jegyző.
Tagok: Lászky Jakab kereskedő, Szolár Mátyas czipész, Löwinger Lipót kereskedő, Adamik Mihály lakatos, Kis János kovács,

---

lett két gunyos, fekete, átható szem ragyog. Nagy, szürke köpönyege félrelebben s alatta csontváz látszik! nem hus és vérből álló ellenség lövi le, hanem maga a halál. Nagyot kiáltott és fölébredt; már reggel volt.

Sietve kelt fel, jó étvágygyal megreggelizett. Leányával derülten elbeszélgetett. Tréfásan bárónőnek szólitotta. Kezével gyöngéden érintette rózsás arczát és mosolyogva jegyezte meg:

— Igen, igen, bárónő, az ön atyja hazahozza önnek a legnagyobb katonai kitüntetést, a Mária Terézia-rendet. S e rendjellel bárócság jár.

Azután előparancsolta lovát. Fiatalos erővel, ruganyosan ült a nyeregben. Végignyargalt az utczákon, egyik kaszárnyából a másikba vágtatott, parancsokat osztott, táviratokat küldött szét s a kaszárnya udvarán összegyült tisztikarra hangjának régi érczcsengésével kiáltá:

— Nos, urak, önök szerencsés csillag alatt születtek. Mi leszünk a legelsők, a kik az ellenség földére lépünk.

Megelégedetten ment haza a szemléről. A levegőben puskaporfüst szagát érezte mindenfelől, rohanó zászlóaljak lábdobaját hallotta s a Werndl-féle fegyverek éles, száraz csattanását.

Mikor otthon a lóról leszállt, nem tudott lépni. Szakgattó, égő fájdalmat érzett lábaiban. Ott, a hol operálták, hangyacsipéshez hasonló fájdalmat érzett először, aztán mintha hirtelen valami erős száju állat harapott volna belé. Elsápadt és lovászára támaszkodva, ágyába vitette magát.

Tudta, hogy vége van. Az orvos jóslata beteljesedett. Többet nem ülhet lóra s az iszonyu betegség, ujra elhatalmasodva, nehány nap alatt megmérgezi vérét, a szivére veszi magát és meg fogja ölni.

Este kinyittatta szobája ablakát. Minden utczában a takaródót fujták. A mélabus kürtszó át meg átjárta szivét. Pillanat alatt átvillant lelkén egész élete. A katonai nevelőben eltöltött kamaszévek, az ujdonsült, fiatal huszárhadnagynak soha vissza nem térő boldogsága; az első párbaj egy ujságiróval, a ki a hadseregről birálatot mondott; az első ütközet, a hol a vértől, izgalomtól, lova futásától megrészegülve az ellenséges lovasok legsürübb tömegébe vágtatott s csak Szakács Pál mentette meg életét, a maga élete feláldozásával. Mindez most eszébe ötlött, mig odakint, az árnyékkal telt éjszakában az ezredkürtösök a takarodónak rövid, busongó befejező részét fujták. Az utolsó kürtszó is elhalt a ködös, hüvös tavaszi levegőben. Irtózatos csend lett utána.

Az ezredes nagyot sóhajtott s egy pillanatra lezárta szemeit.

Készült a halálra félelem nélkül, mint öreg katonához illik. A tisztikarnak, mely meghatva jött betegágyához, azt az utolsó kivánságát fejezte ki, hogy szeretné még egyszer látni ezredét, mielőtt Remetelakáról elindulna.

Most hát ott állott az ezred, délczeg, piroskép ü magyar fiuk, három széles oszlopba beosztva, bucsuzni ezredesétől, a ki nem viheti őket az ellenség elé, mert ágyban kell neki meghalni, párnák közt, nem Bosznia valamelyik napfényes völgyében, vitéz katonáit, az ellenség fekete foltjaitól ellepet hegyhátak ellen vezetve. Az álmodott dicsőség átsuhan az ezred felett, a tavaszi napfényben látják megcsillogni aranyos szárnyát, de az ezredes azt nem látja többé.

Megjelenik előttük, nem tüzes fekete paripáján, mint egykor, hanem botra támaszkodva, szenvedéstől elgyötörve, megvénülve, sir szélén állva.

Kihozzák a zászlót, tisztelgést vezényelnek. A roppant sorokon sebes, rövid, erélyes, mozgás fut át, hallatszik a vállról lekapott fegyverek zörgése. A zenekar a néphimnuszt játszsza. Fegyverek csöve, tisztek kivont kardja, a csákók rózsája s az ezred apró, ezüstös gombjai fénylenek. Messziről nézve olyan határozatlan, enyhe, fénylő reszketés ez, mint napsütött állóvizek tükrözése.

A megkövült, mozdulatlan hadoszlopok fölött a tavaszi lég diadalmas, harsány, megható hangokkal lesz tele, a néphimnusz hangjaival.

Az ezredes, a mint mozdulatlanul áll a tisztelgő sorok előtt, komoran, merően egy pontra nézve, a bucsuzó életnek még egy hatalmas fellobbanását érzi lelkében.

Kezével int, hogy szólni akar.

Valent Sámuel bádogos, Gulyás Mihály kerékgyártó, Wagner József téglagyáros, Havrán Pál asztalos, Porjesz Miksa butorgyáros, Békésy Lajos fazekas, Klein József timár, Kovács Károly szijgyártó, Horváth Mihály szabó, Uhrim András szabó, Goth László kalapos, Keller Mátyás csizmadia, Varga János csizmadia, Szihelszky József nyomdász, Danielisz Károly fésüs, Kollarits Károly gőzmalomtulajdonos, Páger Pál sütő, Korossy István városi főjegyző, Szeiler városgazda, Horváth János Mezőberény, Dobozy János kereskedő Mezőberény, Szilágyi Lajos szijgyártó Békés, Benczur Sámuel ipartestületi elnök Békés, Konsitzky János gőzmalomtulajdonos Békés, Halász Mihály asztalos Endröd, Pápai András szijgyátó Endrőd, Bere Károly asztalos Gyoma, Oláh Lajos téglagyáros Gyoma.

Orosházán.

Elnök: Bodoky Zoltán dr. főszolgabiró.

Társelnök: Székács István uradalmi igazgató.

Tagok: Bakocs Márton bádogos, Bartók Mihály szabó, Bézi Balázs városi jegyző, iparbiztos, Bor Mihály földes gazda, Dégi Gyula pénzintézeti igazgató, Fock Zsigmond szijgyártó, Fülöp Jakab fakereskedő, Hódy Károly ipartestül. elnök, Horváth Hároly közjegyző, Jankó György városbiró, Insperger János czipész, Kolofont István mészáros, Kraász István czipész, Kovalcsik József kovács, László Elek dr. közs. orvos, Mikolay István ügyvéd. Pollák Sándor kereskedő, dr. Rapcsák Emil orvos, Rajky József földes gazda, Szadóczky János csizmadia, Szikula A. kereskedő, Schubkegel Béla kereskedő, Tóth Sándor lakatos, Udvardy László asztalos, Vangyel Szilárd városi főjegyző, Veress József orsz. képviselő, Veress Lajos nyomdász, Vitéz Lajos ipartest. jegyző.

Szarvason.

Elnök: Krcsmarik János főszolgabiró.

Tagok: Babák Márton kovács, Blank Antal géplakatos, Brauner György szabó, Bugyis Andor gyógyszerész, Dants Béla városi főjegyző, Demcsák János városi pénztárnok, Fleischer Ede czipész, Hitz János kovács, Józsa József géplakatos, Kántor Sámuel csizmadia, Korik János fodrász, Kutlik Endre tanár, Liska Pál czipész, ifj. Marschal János timár, Medveczky József gyógyszerész, Melis György városbiró, Misék János bognár, Opauszky István ipartestületi elnök, Osterland József kovács, Petróczy Károly ipart. jegyző, Popják György építész, Rácz Antal ipartestületi elnök Öcsödön, Réthy Sándor eczetgyáros, dr. Salacz Oszkár ügyvéd, Schlosser János asztalos, Szule Kálmán asztalos, Zih Géza kereskedő Öcsödön.

(Vége következik.)

— A zászlót.

Elébe viszik az ezred zászlaját, golyótól, szuronytól tépett, szinehagyott selymével. Mélyen meghajtja az ezredes előtt a zászlóvivő.

Szólni kezd, a hajdani érczes hangon, melyet a mozdulatlanul álló négyezer emberből mindenki tisztán meghallhat.

— Menjetek fiaim, és dicsőséget hozzatok nekem haza. Diadalmasan térjetek meg az ellenség földjéről; tudom, hogy négyezer ember közül egy sem fog foltot ejteni az ezred becsületén.

Kezével megemelte a zászlót a mély csendben. Négyezer mozdulatlan, de meghatott arczból négyezer szempár vett bucsut a roskatag alaktól.

Az izgatottság kimeritette. Görcsösen támaszkodott botjára s katonásan köszöntve kedves ezredét, befelé indult. Hadsegéde segitségére sietett. Ennek karjára támaszkodva ment tovább. Kimondhatatlan, bánatos érzések ostromolták a keményszivü katonát. Mikor a vörös kőoroszlán előtt elment, szinte keserü szemrehányásokat tett Szakács Pál szellemének, a ki — maga hősi halált halva — az olasz dragonyosok kardjai közül kimentette. Akkor legalább csatatéren halt volna meg, s nem párnák között, mint akármelyik nyárspolgár.

Magas alakja eltünt a kapu kőivei alatt, az ezred tudja, hogy nem látja soha többé.

Még át sem léptek a határt, mikor halála hirét vették.

Olvasóinkhoz.

— Felhivás előfizetésre. —

Október hó 1-ével az *„Aradi Közlöny“* uj negyedévbe lép. Szokásunkhoz hiven most is teljes bizalommal fordulunk közönségünkhöz, kérve, hogy bennünket továbbra is pártfogásukban megtartani, előfizetéseiket megujitani s lapunkat jóakaratulag terjeszteni, ajánlani sziveskedjenek.

Az „Aradi Közlöny“ Arad messze vidékén az egyetlen szabadelvü lap, a mely programmját az utolsó betüig minden körülmények között beváltja. Politikai állásában nem ingadozik, nyiltan, leplezetlenül kimondja a tiszta igazságot s álarcz nélkül, törhetlenül küzd a szabadelvüség minden ellensége, különösen pedig a reakczió áldástalan aknamunkája ellen. Czélja, programmja marad a régi. Egyik sarkalatos pontunk lesz ezentulra is kerülni mindazt, a mi a családi tisztesség ellen vét, különösen pedig kerülni a botrányt hajhászó, kiméletlenül támadó szenzácziót, a mely nem egyszer goromba, durva kezekkel nyul bele a magánemberek privát dolgaiba.

Irányczikkeinket a jövőben is helyi vezérczikkiróinkon kivül politikai kapaczitások és előkelő fővárosi publicisták irják, kiknek igéretét birjuk, hogy az *„Aradi Közlöny“*-t továbra is sürün felkeresik czikkeikkel.

Különös sulyt fektetünk *Aradmegye és Aradváros* specziális érdekeire, ugy társadalmi mint politikai, közgazdasági és egyéb szempontokból. *Helyi és hírrovatunk*, mely a közönség elismerését már eddig is kivivta, még élénkebb, még gazdagabb lesz s hü, igaz képét nyujtandja mindama nevezetes eseményeknek, melyek Aradmegyében, a városban, környéken s a nagyvilágban nap-nap mellett előfordulnak.

Távirati rovatunk a legtartalmasabb az összes vidéki lapokéi közt. Elmondhatjuk ezt minden dicsekvés nélkül. Az *„Aradi Közlöny“* annyi áldozatot nem kimélve, naponta hasábszámra menő eredeti táviratokat hoz mindazon emlitésre menő eseményekről, a melyek előző nap és éjjel az országban és a külföldön történtek. *Fővárosi levelezőnk a legbefolyásosabb politikai egyéniségekkel tart állandó összeköttetést* s igy módjában van *megbizható, minden szavában igaz* táviratokat küldeni és nem léha kalandos pletykákat, a melyek ok nélkül felizgatják a közönséget. *Az országgyülésről naponta kimeritő és teljesen tárgyilagos tudósitást hozunk.* Igy az *„Aradi Közlöny“ fölöslegessé teszi bármely lap járatását, mert már korán reggel közli egész részletességgel mindazt, amit a fővárosi lapokból a közönség csak késő délután olvashatna.*

Rendkivüli kiadást ezentul is adunk minden szenzácziósabb eseményről. *A rendkivüli kiadásokat helybeli előfizetőinknek azonnal házhoz hordatjuk.*

Közgazdasági rovatunk kiterjed ugy a helyi, mint a fővárosi piaczra, annak összes ágaira. A fővárosi gabna-üzletről a *Gyenes és Balog-czég* küld *mindennap* tárgyilagos és megbizható távirati értesitést.

Egyáltalán fokozott erővel törekszünk arra, hogy az *„Aradi Közlöny“*-ben oly lapot adjunk a müvelt közönség kezébe, a mely mindenről tájékoztat, szórakoztat s igaz, jó barátja a családnak.

Még egyszer és bizalommal kérjük tehát az előfizetések mielőbbi megujitását.

Az *„Aradi Közlöny“* előfizetési ára:

HELYBEN, házhoz hordva:		VIDÉKEN, postán küldve:	
1 évre	12.—	1 évre	14.—
1/2 évre	6.—	1/2 évre	7.—
1/4 évre	3.—	1/4 évre	3.50
1 hóra	1.—	1 hóra	1.20

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 20. —

Derült. — Száraz. — Hőemelkedés.

Nyugdij a magántisztviselőknek.

(Értekezlet.)

— Az „Aradi Közlöny“ tudósitójától. —

A Budapesten nem rég alakult: Magántisztviselők országos nyugdijegyesülete, mely gróf Teleki Géza v. b. t. tanácsos és országgyülési képviselő elnöklete alatt kezdte meg müködésé', Meisel Gusztávot, mint az egyesület megbizottját küldte Aradr , hogy megalakitsák városunkban is az országos egyesület vidéki fiók-választmányát.

Meisel Gusztáv a kereskedelmi és iparkamara közbenjárása folytán össze is hivta a kamara tanácstermébe az érdeklődőket értekezletre:

Ezen egyesületnek tulajdonképen nemes és magasztos czélja tagjainak nyugdijat, elhalálozásuk esetén özvegyeiknek évi járadékot vagy teljesen árván maradt kiskoru gyermekeiknek nevelési járulékot biztositani. Mondhatni alig van intézet, melynek alapszabályai hason szabadelvü alapra volnának fektetve és oly körültekintően számolna az emberi élet külömböző esélyeivel, mint éppen ez az egyesület.

Az értekezlet lefolyásáról referádánk a következő:

Az aradi kereskedelmi és iparkamara meghivása folytán a kamara tanácstermében tegnap esti fél 7-kor értekezletet tartottak a magántisztviselők országos nyugdij-egyesületének érdekében.

Az értekezleten a kamara elnökének, Grünvald Ferencznek elnöklete alatt jelen voltak:

Heinrich Sándor, Meisel Gusztáv, Révész Adolf, Marschal Lajos dr., Edvi Illés László, Tenner Lajos, Tenner József, Kiss Ferencz, Böhm Adolf, Tones Ede, Ottenberg Tivadar, Weisz Sándor, Schwarcz Jakab, Fischer Jakab, Westmann Gyula, Ungár Ármin, Rósenberg Samu, Adler Andor, Bokor Jakab, Bilich Miklós, Leopold Zsigmond, Adler Vilmos, Ekkel József, Hacker Mór, Schnéberger Márk, Nemes Géza, Scherez Manó, Leopold Henrik, Kotoráts Mladen és még igen számosan.

Az értekezlet, miután Grünwald Ferencz megnyitotta és a jegyzőkönyv vezetésére Edvi Illés Lászlót, hitelesitésére pedig Ottenberg Tivadart és Tenner Józsefet kérte fel, Meisel Gusztávot hallgatta nagy figyelemmel, ki rövid tömör előadásban az egyesület alapszabályait ismertette. Az alapszabályok leglényegesebb pontjait itt adjuk: 1. Tagja lehet egyesületünknek minden magántisztviselő, ki 50-ik életévét be nem töltötte; 2. a tagsági dij biztositandó nyugdijösszegnek évi 7 és fél százaléka, 35 évet betöltött egyénnél háromnegyed százalékos és 40 évet betöltöttnél 1 és fél százalékkal, mint korpótlékkal több; 3. 10 évi befizetés után bekövetkezett munkaképtelenség esetén a biztositott összegnek 40 százalékát s minden további év után még 2 százalékot fizet az egyesület nyugdij gyanánt, ugy hogy a tag 40 évi befizetés után feltétlenül a teljes nyugdij élvezetébe jut; 4. hasonlókép 10 évi befizetés után bekövetkezendő elhalálozás esetén, az özvegy a biztositott nyugdij-összeg 40 százalékának megfelelő évi járadék élvezetébe lép; a teljesen árván maradt kiskoru gyermekek pedig, fejenként 120 frt nevelési járulékban részesülnek; 5. 10 éven belül történő elhalálozás esetén a befizetett tagsági dijak teljes összege lesz az elhalt özvegyének vagy árváinak visszafizetve; 6. három évi tagság után mindenki a befizetésnek megfelelő dijtartaléknak visszafizetése mellett kiléphet az egyesületből; 7. Gondoskod a van két évi fizetési haladék engedélyezéséről az esetre, ha valamely tag időlegesen a tagsági dijakat nem fizethetné, valamint arról, hogy kiki a biztositott nyugdijösszeget felemelhesse vagy leszállithassa; 8. Az egyesületnek 20 éves tagja, ha 60 éves korában önhibáján kivül állását veszti, a megfelelő nyugdij élvezetébe lép még akkor is, ha különben munkaképes; 9. Onállósitás az

egyesületi tagok jogain és kötelezettségein mit sem változtat.

Meisel Gusztáv előadása folyamán kiemelte, hogy az egyesület érdekében áll, hogy olyan tekintélyes kereskedő és iparos város, mint Arad, a vidéki választmány megalakitásával belépjen az egyesület kötelékében.

Megemliti, hogy az alapszabályok készitésénél nagy sulyt fektettek arra, hogy különösen mathematikailag helyesen legyen szerkesztve.

A vidéki választmányok létesitése különben — mint az előadó megjegyzé — arra valók, hogy a kapcsot a tagok és a központ között folytonosan fentartsák.

Az egyesületnek, előadó szerint, eddig 700 tagja van, kik havonkint 5000 forint tagsági dijat fizetnek. A fizetés a tagok könnyebbsége czéljából a póstatakarék-pénztár utján eszközlendő.

Az alapszabályok ismertetésénél hozzászóltak a tárgyhoz: Kiss Ferencz, Adler Ander, Scherz Márk, Westmann Gyula, Nemes Zsigmond és Révész Adolf, ki különösen meleg szavakkal ajánlja a megjelentek előtt az egyesület helyes voltát.

Az alapszabályok ismertetése után Marschal Lajos dr egy inditványt terjesztett az értekezlet elé. Inditványa az, küldjön ki az értekezlet kebeléből egy működő-bizottságot, melynek czélja tagok szerzése egy záros határidőig.

Az inditványt az értekezlet egyhangulag magáévá tette.

Grünwald Ferencz ezután öt perczre felfüggesztette az értekezlet menetét, melynek letelte után Edvi Illés László, felolvasta a kandidált működő-bizottság névsorát, melyet az értekezlet elfogadott.

Igy a működő-bizottság Weisz Sándor elnöklete alatt a következő tagokból áll: Leopold Zsigmond, Tenner Lajos, Braun Ede, Billich Miklós, Adler Ander, Schercz Márk, Kiss Ferencz, Tenner József és Schnéberger Mór.

Meisel Gusztáv a működő-bizottság megalakitása után köszönetét fejezte ki a deg érdeklődésért Grünvald Ferenczenek, a kamara elnökének, Marschal Lajos dr-nak, a kamara titkárának, ugyszintén a megjelenteknek.

Bizton reméli, hogy Arad egy szépen működő választmányt fog adni, de mindannak daczára minden egyes jelen levő különös pártfogását kéri.

Az értekezlet ezzel véget ért.

HIREK.

Szeptember 20. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Eusztáb — Protestáns naptár: Euszták. — Görög-keleti naptár (szeptember 8.): Kisasszony napja. — A nap kél 5 óra 30 perczkor, nyugszik 5 óra 44 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Belépés díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Október hatodika.

— A gyásznap megünneplése. —

Arad, szeptember 19.

Arad város kegyeletes közönsége ez idén is meg fogja ünnepelni az előző évekhez méltóan a vértanuk emlékét.

A Kölcsey-egyesület kegyelet-bizottsága tegnap délután e tárgyban ülést tartott Sallay Béla dr. elnöklete alatt. Az ülésen megállapitották az október hatodiki gyászünnepély programmját.

E szerint reggel kilencz órakor a minorita-atyák templomában gyászistentisztelet lesz, mely után zeneszóval vonulnak ki a vesztőhelyre, hol a vértanu-halált szenvedett hősök nagy része pihen.

Itt az aradi állami tanitóképezde ifjusága énekli a „Szózat"-ot, mely után Brankovics György lapszerkesztő emlékbeszédben fogja méltatni a nap fontosságát.

A beszéd után ismét az ifjuság énekel.

A vesztőhelytől a vértanuszoborhoz vonul a menet, hol a küldöttségek leteszik koszoruikat.

Itt az aradi egyesült dalárdák fognak énekelni.

Este a szinházban diszelőadás lesz.

— **Személyi hirek.** Roediger nyug. honvédezredes tegnap rokonai látogatására Aradon időzött s ma Temesvárra utazik. — Földes János aradi kir. törvényszéki biró ma kezdi meg hat hétre terjedő szabadságidejét, melyet Kuvinban tölt.

— **A klérus és az aradi beszéd.** Éppen tiz éve, hogy a felekezeti türelmetlenségnek a kath. klérus körében való nyilvánulása a koronát arra késztette, hogy az aradi hadgyakorlatok alkalmából tisztelgő küldöttséghez, amelyet Németh czimz. püspök vezetett, leczkéztető szavakat intézzen. A feltételes királyi kegyelemről szóló szavak akkor nagy konsternáczióit keltettek. Nem lesz érdektelen összehasonlitani a mostani balassagyarmati királyi beszédet a tiz év előtti aradi beszéddel.

Aradon igy szólt a király:

„Szivesen fogadom a hadgyakorlatok közben is, melyek engem ezuttal ide vezettek, a szentegyház férfiaiban képviselt béke apostolait s örömmel használom fel ezen alkalmat is annak ismétlésére, hogy kegyelmemre mindenkor számithatnak, ha a hagyományos szent és békés hivatásuk szellemében és elzárkózva a politikai hullámzások szenvedélyeitől, hiveik közt a vallásos erkölcsiséget, testvéries békét ápolják és őket nemzetiségi vagy felekezeti surlódásoktól távol tartják — kövessék tehát — mint hinni akarom, hogy tulnyomó többségük eddig is követte ezen irányt s nemcsak köszönettel veendem hódolatukat s hüségük biztositását, hanem irányukban kegyelmem is változatlan fog maradni.

A kath. papi izgatások kezdetekor tehát a királyi leczke sokkal keményebb volt.

— **Aradváros képviselőválasztói.** A f. évben kiigazitott és az 1895-ik évben érvénynyel birandó országgyülési képviselőválasztók névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokra hozott határozatok f. évi szeptember hó 20-tól fogva 30-ig a polgármesteri hivatalban közszemlére lesznek kitéve, hol azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A kitett határozatok ellen a kir. kuriához czimzendő felebbezések a határozatok kitételét követő tiz nap alatt Salacz Gyula kir. tanácsos polgármesterhez, mint a központi választmány elnökéhez nyujtandók be.

— **Albrecht főherczeg lemond.** A fővárosi ujságok állitólag biztos forrásból arról értesülnek, hogy Albrecht főherczeg mindeneddigi czimeről és állásáról lemond a hadseregben és agg korára való tekintettel, nyugalomba vonul. Tényleg Schönfeld táborszernagy lett a főherczeg mellé adva, aki a főfelügyelői teendőket fogja végezni.

— **Aradváros iskolaszéke** ma délután 5 órakor a városháza emeleti kistermében rendkivüli ülést tart, melynek tárgyát a Roboz-féle ügy képezi. Felhivjuk rá az iskolaszék tagjainak figyelmét.

— **Ünnepek ünnepe.** Gör. keleti román és szerb polgártársaink ma ünneplik kisasszony napját. Az ünnep alkalmából a helybeli gör. kel. román és szerb templomokban ünnepi istentiszteletek lesznek.

— **A békekongresszus a sajtóhoz.** A hágai nemzetközi békekongresszus tárgyalásai végén lelkes felhivást intézett az egész müvelt világ sajtójához, a melyből közöljük a következő részletet:

„Okvetetlenül szükséges őrködni azon, hogy semmi se zavarja s el ne terelje a békés áramlatot, ha azt akarjuk, hogy egykor igazán megvalósuljon a véres összeütközések elkerülhetőségébe vetett remény. A népek sorsára döntő valamennyi konfliktus, félreértésekből vagy önzésből keletkezett. A félreértések téves értesülésből, vagy a tényeknek tökéletlen ismeretéből származnak. Az önzés alapja az igaz nagyság téves fölfogásában rejlik. Oly időben, midőn összeütközéstől kell tartani, könnyedén hireket közölni, melyek utóbb hamisaknak bizonyulnak, makacsul elzárkózni az ellenfél bizonyitása elől s szándékosan visszautasitani jogos kivánságait is; az ellentéteket kiélesiteni régi viszályok fölujitása s az önszeretet megbántása által: az ily eljárás már gyakran támasztott izgalmat, mely megrenditette jó szomszédok békés viszonyait. Ily veszedelmek ellen tehetetlenek a béke barátai s tanácsok eredménytelenek maradnak. Nem kivánjuk azt, hogy feledjük, a mivel méltóságunknak tartozunk, de ha minden ember azon volna, hogy elkerültessék ez a veszedelem, melyről szólunk, akkor az igazság eszméi hatalmasan elterjednének. A külső politikáról való tárgyalásokban a legnagyobb tartózkodással és mérséklettel kell élni. Csak azoknak lehet közömbös a mi kérelmünk, a kik nem hisznek a nyilvános jogban, mely a nemzetek között fennáll. A sajtó, melyet oly magasztos kötelességérzés lelkesit, méltányolni fogja ezeket az aggodalmakat. A sajtóhoz való eme szózatunk nem jelent mást, mint elismerését annak a nagy befolyásnak, melyet az ujságirás az eszmék mozgalmára s az események folyására gyakorol."

— **Állami iskola Kisjenőn.** A vallás- s közoktatásügyi miniszter az Aradmegyében létesitendő állami iskolák egyikét Kis-Jenőn szándékozik felállitani s azért — irja levelezőnk — a városi elöljárósághoz azon kérdéssel fordult, hogy mily arányban volna a község — a telken kivül — az épitéshez szükséges napszámos munkálatokhoz hozzájárulni. Hirsch Béla jegyző a kérdést a képviselő-testület elé terjesztette, a mely a miniszteriumhoz azon kérelmet fogja terjeszteni, hogy a milleniumra létesitendő állami iskola VI. osztályu leányiskola legyen, a napszámos-munkához még részben sem vállalkozhatik a község, hanem annak megváltásaul egyszer s mindenkorra 250 frtot fog lefizetni s kéri, hogy ily összeg lefizetésére a szomszédos Erdőhegy község is kötelezessék, mivel esetleg a felállitandó iskolát az is élvezheti. Hirsch Béla ez alkalommal a képviselőtestület örvendetes tudomására hozta, hogy József főherczeg a létesitendő iskola részére megfelelő telket adományozott. Remélhető, hogy az uj iskolát nemsokára a még szükségesebb óvoda létesitése is fogja követni, mely égető szükséget képez a gazdagoknál és szegényeknél egyaránt.

— **Serenád a polgármesternek.** Kellemes meglepetést szerzett tegnap este Salacz Gyula kir. tanácsos polgármesternek a két aradi dalárda. Az egyesült Kölcsey és aradi dalegylet serenáddal tisztelte meg a polgármestert, szerény viszonzásképen azon sok figyelemért, melyben a két dalárda a polgármester részéről oly sokszor részesült. Szines lámpion-erdő alatt vonultak a dalárdisták a polgármester ablakai alá, hol három dalt énekeltek el kitünő szabatossággal. — A vezénylő-pálczát a két karmester felváltva vezette.

— **Ellenőrzési szemlék.** A honvédség tartalékosainak ellenőrzési szemléjét jövő hóban fogják megtartani, és pedig az aradi járás részére 3—4-én, aradvárosi sorozó járás részére október hó 5 és 6-án. A szemlék mindig reggel 8 órakor kezdődnek a Kossuth-utczai laktanyában. A közös hadsereg tartalékosainak ellenőrzési szemléje az aradi várban a csász. és kir. 33 gyalogezred hadkiegészitő parancsnokságánál lesz, és pedig Aradváros részére október hó 18—23 napjain, az aradi járás részére 24—26-án, mindenkor reggel 8 órakor. Mindkét szemlén az idén be nem hivott tartalékosok tartoznak megjelenni. Pótszemle november 11 és 12-én lesz.

— **Levéltárak rendezése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter, mint az ezredéves országos kiállitási bizottság elnöke,

levelet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez. Elmondja a miniszter, hogy a kormány megbizásából szakférfiak kutatják egyes levéltárakban a nemzet multjára vonatkozó régi emlékeket és nevezetesebb adatokat s ezektől értesül, hogy a törvényhatósági levéltárak legnagyobb részében rendetlenség van. A rendezés nagy munkát igényel, azonban az óhajtott czél érdekében intézkedni okvetlen szükséges. A miniszter ugy vél segithetni a létező bajon, ha az illető törvényhatóság első tisztviselője a hely értelmiséget bevonja a munka kereresztül vitelébe. Bizonyára lehetséges lesz — ugymond leiratában, — egy-két, vagy még több arra valotanárt, vagy irodalmi embert megnyerni a czélnak. Főkép a tanárok, nehány tanitvány által támogatva, végezhetnék e munkát. Az erre vonatkozó leirat Arad város polgármesteréhez is megküldetett.

— **Fegyverszállitási engedély.** A magyar kir. belügyminiszterium körrendeletben értesiti a megyei törvényhatóságokat és igy az aradmegyeit is, hogy ezentul a belföldre és ausztriába szóló fegyverküldeményekre nézve fegyverszállitási engedély egyáltalában nem szükséges.

— **Népesedési mozgalom.** Az elmult hét népmozgalmi adatai a következők: Született Arad város területén a mult héten 17 gyermek, és pedig 4 fi, 13 nő; arány 19.0 pro mille. Meghalt ezzel szemben 10 egyén, és pedig 3 fi, 7 nő; arány 11.2 pro mille.

— **Az ipartestületi szálló.** Az ipartestület elöljáróságának tegnap este 5 órakor rendkivüli közgyülésén az elöljáróság által a szállónak a testületi épületbe leendő behozatalára vonatkozólag addig tett intézkedések azon fentartással helyeztettek hatályon kivül, hogy miután az ez évi költségvetésben e czélra felvéve semmi sincs, s mert a felmerülendő költségek tekintetében csak a közgyülés lehet felelős, folyó hó 30-ikára rendkivüli közgyülés hivassék egybe, melyen tárgyalás alá vétessék ugy a szálló jelenlegi bérlőjének, valamint Wassits György ajánlata és a kiküldött bizottságnak a szálló behozatalára nézve tett inditványa.

— **A gájlak kérelme.** Nem birják el a legujabb szabályrendeletek egyikének sulyát a gájlak. A tüzrendészeti szabályrendelet értelmében a takarmányt a háztól, azonkivül egymástól is 10—10 méternyi távolságra kell elhelyezni. Ezt betartani terület hiányában igen sok gazda nem birja, s ezért a régi szabályrendelet hatályba léptetését kérték a polgármestertől küldöttségük által, melyet Igaz István és Szecsánszky Zsiga vezettek.

— **Váljunk el!** A temesvári ügyvédi kar egyik fiatal tagja válókeresetet nyujtott be az ottani kir. törvényszéknél neje ellen. Keresetében a válásra ezt hozza fel okul: sulyos bántalmazások és ismételt keseritések. Hir szerint ezzel a lépéssel oly dráma jut befejezésre, a melynél realisztikusabbat a legmodernebb franczia irók sem gondoltak ki.

— **Névmagyarositások.** Móricz aradi illetőségü gyulai lakos vezetéknevének „Nádor"-ra — Friedmann Ferencz nagypéli illetőségü ugyanottani lakos ugy maga, mint kiskoru István, Erzsébet és Jenő gyermekei vezetéknevének „Fodo."-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Meghalt az uton.** Nagyon betegen szállitották Arad felé Minkó János kertészt, hogy a közkórházban elhelyezzék. A szegény ember azonban utközben meghalt.

— **Tüz Kisjenőn.** Levelezőnk irja: Tegnap este 9 óra körül félrevert harangok zugása ijesztette fel Kisjenő pihenni tért lakosságát. Messzer Lipót kereskedő udvarában a kőszénraktár gyuladt ki és néhány percz alatt lángokban állott az egész fabódé. A tüzet még idején észrevették és sikerült a raktár közvetlen közelében lévő nagymennyiségü szurkot eltávolitani. Ha ez tüzet fog, ugy a későbben keletkező nagy szélvészben a község nagy katasztrófának esett volna áldozatul. A kár mintegy 300 forint.

— **Életunt gazda.** Levelezőnk irja: Pécskán folyó hó 15-én Tyop Trifán odavaló földmives gazda felakasztotta magát és meg is halt. Az esett annál is inkább különös és megfoghatatlan, mivel Tyop Trifán, ki már huszonkét éve házas ember, a legjobb egyetértésben élt feleségével. Tyop ugy követte el az öngyilkosságot, melyre valószinüleg életuntság ösztönözte, hogy mig felesége a tanyán járt, a szoba mestergerendájára felakasztotta magát.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** Az ó-pécskai önkéntes tüzoltó-egylet alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Tolvajlások Szentannán.** Levelezőnk irja: O-szent-Annán a hét folyamán kétrendbeli kisebb lopás történt. Moldován Jánostól több esetben szőlőt loptak el. A tettest mindeddig nem birták kézrekeriteni, bár erős a gyanu, hogy Bragyán Gergely odavaló lakos a tettes. — A másik eset a következő: Rauchbauer Ferencz uj-szentannai lakost cselédje Mika György 50 liter kukoriczáig kárositotta meg, ugy a tettest, mint az orgazdát, Millig Istvánt átadták a járásbiróságnak.

— **Erős Komárom be van véve . . .** A régi jó időkön merengett el Oprea János, aradi segédbérkocsis-helyettes, kit menkő nagy bajuszáért Burkusnak hivnak közönségesen. Merengése boros pohárhoz vezette, mely aztán földhöz is ütötte. Ott feküdt az éjjel egy kollegánk küszöbén, s vehemens tenorban orditotta:

— Erős Komárom be van véve!

Majd leszidta Görgeit, s az ágyulövést utánozta ilyenformán:

— Bumm! Bumm!

Reggel bekisérték a torony alá, hol nyugalmat lelt a felizgatott kedély.

— **A pénztári jegyek.** A küszöbön álló befejezése a valuta szabályozásának magával hozza az arany- és ezüstpénz forgalmát. Ez sulyánál, terjedelménél és egyéb nehézségeinél fogva a forgalmat rendkivül megnehezíti; a praktikus kereskedelem ezen nehézségeket többféleképen oldja meg. Egy ily megkönnyités a pénztári jegy is, mely bemutatóra szól és kamatozik; vagyis a pénztári jegy egy oly kamatozó pénzjegy, melyet egymásnak minden formalitas nélkül, fizetés helyet átadhatunk és megtartása által pénzünket gyümölcsöztetni tudjuk. Ezzel szemben, ha szükségleteink fedezésére kisebb, vagy egy rövid idő mulva teljesitendő nagyobb fizetés eszközlésére készpénzt tartunk készletben, kamatot veszitünk; kézen fekvő tehát a pénztári jegyek által elért rendkivüli előny. Ilyen pénztári jegyeket, mint mai lapunk hirdetési rovatában látjuk, az aradi ipar és népbank bocsájt ki 100, 500, 1000 és 5000 frtos darabokban; ezek a felmondás ideje arányában 3 és fél-, 4- és 4 és fél százalékkal kamatoznak. Természetes, hogy a bank, mint ez a takarékbetéteknél is szokásos, a felmondás betartását csak a legritkább esetekben kivánja.

— **Apróságok a királyfogadásból.** A királyvárásnál több mulatságos részlet fordult elő. Ezek közül bemutatunk néhányat:

A nagymarosi kikötőhid karfáján egy kövér ur ült látcsövel és folyton magyarázta a körülötte állóknak, hogy ki az egyik, ki a másik, kik ő felségét körülállják. Igy ráfogta Arnulf bajor herczegre, hogy az az orosz trónörökös. Albrecht kir. herczeget, mert tollas kalapja volt, udvari főkapellmajszternek mondotta, Lobkovitz herczeget pedig Albrecht főherczegnek. Egy ott álló urat boszantott az a sok hazug ráfogás és ezért rászólt:

— Ön téved.

— Mit, én tévedek? — és a mindenkit ismerő kirántott zsebéből egy albumot, mely tele volt felséges és fenséges arczképekkel. Látja maga ezt? Ebből gondolhatja, hogy én ismerem az urakat.

— Ismétlem, ön téved.

— Az ur ne gorombáskodjék velem.

— Mondja meg tehát, kicsoda az azokban a magas-száru lakkcsizmákban, melyek a hasáig érnek?

A mindenkit ismerő ur lapoz az albumában:

— Az egy spanyol herczeg.

— Barátom, az egy udvari kocsis.

A közönség kacagott, a mindenkit ismerő ur pedig azzal vett bucsut:

— Szeretném tudni, hogy maga mit konfundál engem! Ezzel odébb sompolygott.

Egy másik eset a váczi határon történt. A kabinetiroda semmiféle értesitést nem kapott, hogy Vácz város is ünnepélyesen készül fogadni a felséget azon a kis uton, hol áthalad, tehát a váczi ak csak reménykedtek, hogy talán mégis megáll a menet az öt diadaliv láttára. Némelyek bizalmasan megkérdezték a polgármestert, hogy arra az esetre, ha ő felsége megállana, van-e kész dikcziója?

— Van bizony patent kis beszédem, — mondá a polgármester.

A menet azonban nem állt meg és a nők a diszes nagy csokrokat elég ügyesen a király kocsijába dobták.

— Hát te Géza igazán van kész beszéded? — incselkedtek ujból a polgármesterrel.

— Nincs, tudtam, hogy nem áll meg.

— Mert ha volna, kérhetnél rá patentet, hogy mire a király megint átutazik Váczon, addig el ne mondja más.

— **Mükedvelők a szinpadon** czimü tegnapelőtti tudósitásunkból néhány szereplő neve kimaradt, mit ezennel helyreigazitunk: Ügyes játékával sok tapsot aratott: Sipkai Terike (Borcsa) két csokrot is kapott. Tetszett továbbá Jordán Mariska és Gluttig Etel mint menyecskék. Kolozsi Karoly és ifj. Fiola Mihály.

— **Árverés az indóházban.** A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége közhirré teszi, hogy a csabai vasuti indóházban e hó 27-én reggel fogják elárverezni a talált és felesleges árukat.

— **Pályázatok.** Budapesti pénzügyigazgatósági fogalmazói állás 2 hét alatt. Kismártoni járásbirósági albirói állás 2 hét alatt. Fogarasmegyei törvényhatósági pénztárnoki állás 2 hét alatt. Aradmegye hivatalszolgai állás 4 hét alatt.

—x— **60,000 forint** a fényeremény a lembergi kiállitási sorsjegyeknél, mely 10% levonás után készpénzben fizettetik ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás szeptember 27-én történik.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

* **Bérlők figyelmébe.** Ma csütörtökön, szeptember 20-án délben 12 órakor járnak le a régi bérlők jogai. Kéretnek intézkedni bérletük miatt, mert a kitüzött időn tul helyeik a nagyszámu előjegyzőknek fognak kiszolgáltatni. Bérelni még mindig lehet Gonda László pénztárosnál a rendes hivatalos órákban, szeptember 29 ig bezárólag.

* **Hangverseny a szinházban.** Tegnap este tartotta a két aradi dalárda főpróbáját a városi szinházban, mely pompásan sikerült. Minden egyes számot feltünő preczizitással adtak elő az énekesek és igy ma este nagy élvezetben fognak részesülni a szinházlátogatók, kik a két egyesült dalárda hangversenyét meg fogják hallgatni. A hangverseny értékét mindenesetre nagyban emeli a két aradi felkért dilettans énekesnő: Kövér Márta és Antalffy Boriska, valamint Altmann a fiatal hegedümüvész közreműködése. A mai hangversenyt részünkről is szivesen ajánljuk a meghallgatásra.

TÁVIRATOK.

Delegáczió.

Budapest, szept. 19. (Saj. tud. táv.) A magyar delegáczió külügyi albizottsága ma *Tisza* Kálmán elnöklete alatt ülésezett.

Falk előadó a külügyi viszonyokat kedvezőknek jelezve, a román izgatásokra felhivta a miniszter figyelmét. Jelzi, hogy Románia támogatja az erdélyi oláh izgatásokat, bár hivatalosan tagadják ezt.

A bizottság felhivja a minisztert, hogy barátságos viszonyunknál fogva hasson a román kormánynál oda, hogy az izgatások ellen lépjen fel erélylyel. Egyben felvilágositást kér az anarchismus elleni nemzetközi akczióról és Bonghi tanár párisi szereplésérol.

Berzeviczy hatásos beszédben konstatálja, hogy Románia népiskoláiban használt térképen Romániába kebelezték Erdélyt, emellett a külföldi oláhok segélyezésére félmillió frank szerepel az oláh budgetben. Azon reményben, hogy a külügyminiszter ez anomáliák mengszüntetésén dolgozand, a költségvetést megszavazza.

Apponyi osztozik Berzeviczy felfogásában és hozzáteszi, hogy a román király az izgató oláh liga memorandumát szivesen fogadta és biztositotta a ligát rokonszenvéről. Konstatálja, hogy Tisza Lajos elnöki beszéde nem Róma, hanem Románia ellen irányult.

Gyurkovics bizalmát fejezi ki *Kálnoky* iránt.

Samassa a pápaválasztásra céloz, javasolva, hogy a külügyi kormány tegyen előkészületeket, hogy a jövendő pápaválasztásnál a monarchia érdekei megóvassanak.

Kálnoky felelve az oláhkérdésre, kijelenti, hogy a román kormány az ellenünk irányuló izgatásokkal a szolidaritást leghatározottabban visszautasitja. Egyebekre megnyugtató választ ad, azonost azzal, melyet az osztrák delegáczión adott.

A bizottság holnap délben ülésezik.

Margitsziget mint királyi közkert.

Budapest, szept. 19. (Saj. tud. távirata.) Ma az a szenzációs hir terjedt el, hogy Ő Felsége meghallotta a dillemát, melyet a Margitsziget eladása okozott s elhatározta, hogy megveszi a szigetet és királyi közkertként a főváros használatára bocsájtja. A főváros közönsége nagy lelkesedéssel terjeszti a hirt, mely azonban még nem nyert hiteles megerősitést.

A nyughatatlan Zichy.

Budapest, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) *Zichy* Nándor, *Zichy* József és *Eszterházy* Miklós grófok Carlsbadban állitólag beszélgetést folytattak, melyben többek közt *Zichy* Nándor kijelentette, hogy szándéka politikai tevékenységét a képviselőházban érvényesiteni. Megválasztatja magát képviselőnek vagy az illavai, vagy a csaczai kerületben nemzeti konsecratio programmal, megalakitandó a régi Sennyei-pártot.

Járványok Fiumében.

Fiume, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) A járványos betegségek a hüvösség daczára folyton szaporodnak. Ujabb jelentés szerint öt nap alatt 6, Karlstadtban 1, Kroupban 3 betegedés történt. Difteritis 17 esetben fordult elő, a hastifusz is folyton terjed. Az egészségügy terén a legszigorubb intézkedések történtek.

A liberális párt manifesztuma.

Sófia, szept. 19. (Saj. tud. távirata.) A »Svoboda«, Stambuloff lapja közzéteszi a liberális párt manifesztumát, melyben kifejti, hogy a párt nem fog részt venni a szobranje-választásokon. A mostani miniszterek — ugymond a kiálitvány — kinyilatkoztatták, hogy minden eszközzel élet halálra fognak harczolni a szabadelvü párt ellen és igy a rendőrség és a csapatok segélyével kifogják erőszakolni hiveik választását. Ilyen körülmények közt a szabadelvü párt a választásokon való résztvételével csak szaporitaná az ártatlan áldozatok számát, de mást nem érne el.

Haldokló gróf.

Turin, szeptember 19. (Saj. tud. táv.) *Marifiora Fontana* gróf, ki Umberto királynak apai ágról testvére, halálán fekszik. A gróf májbajban szenved.

Per a német császár ellen.

Tirenze, szept. 19. (Saj. tud. táv.) A törvényszék előtt roppant érdekes per indittatott meg. Két olasz nemes, *Giovanni* és *Rafael*, kik származásukat állitólag egészen Welfekig tudják visszavezetni, perrel lépnek fel a német császár ellen. A peresetről táviratilag értesitették a német császárt.

Felfüggesztett tengernagyok.

Róma, szeptember 17. (Saj. tud. táv.) A politikai körökben óriási feltünést kelt *Berthili, Noce, Labranó és Acton* altengernagyok, valamint *Liugnova* és *Maral* ellentengernagyoknak hivatalból felfüggesztése.

Orosz-persa kereskedelmi szerződés.

Pétervár, szept. 19. (Saj. tud. táv.) A Persiával kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások már befejezést nyertek.

A kinaiak veresége.

Sanghai, szept. 19. (Saj. tud. táv.) Legujabb jelentés szerint a kinaiak vesztesége a legutóbbi csatában 6600 ember. A koreai öbölben, hol tengeri csata volt, állitólag két kinai hajó elsüllyedt, kettő pedig megfeneklett. Három japán czirkáló hajó is elsüllyedt. Allitólag a kinai tengernagy és egy német őrnagy elestek.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, szeptember 19.

Gabonaüzlet: Buzat ma jól kináltak, a vételkedv is jó volt, az irányzat szilárd lett. Elkelt 35,000 mm. néhány krral magasabb árakon. Eladások:

	mmázsa	klgramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.65
„	100	81.	6.45
„	100	81.	6.35
„	1100	80.	6.50
„	100	81.	6.60
„	200	79.7	6.45
„	500	80.5	6.45
„	1800	79.8	6.50
Fehérmegyei	1450	80.	6.50
„	750	80.	6.50
„	500	79.5	6.40
Dunai	2000	78.5	6.25
„	5[illegible]00	79.	6.45
Bajai	800	78.8	6.32½
Zentai	4500	79.	6.57½
Bácskai	1600	78.5	6.35
Szerbiai	2000	79.	5.35

Határidőüzlet: Amerika ma szilárdabb árfolyamokat jelentett, daczára ennek nálunk teljesen változatlanul indult az üzlet buzában, csekély forgalom mellett változatlanul zárult is. Tengeri szintén változatlan volt, ma gyengén kerestetett, s igy nagyobb változás nem fordult elő benne. Zab és rozs szintén változatlan.

Zárul 11 órakor:

Buza szeptember—október 1894	6.32—6.33
Buza márczius—április 1894	6.80—6.81
Tengeri május—junius 1894	5.90—5.91
Zab márczius—április 1894	5.25—5.30
Zab őszre	5.70—5.71
Káposztarepcze	10.—10.05

Külföld: New-York: buzára ⅛— szilárdabb, tengerire ½—1¼ szilárdabb, Chicago: buzara ⅛, tengerire ½—¾ szilárdabb. Páris lanyha, London változatlan, Liverpool tartott.

Értéktőzsde: Ma szintén csak helyi papirokban volt igen élénk üzlet s nagyobb variatiok után a tegnap délutáni árfolyamok zárultak. Nemzetközi papirok közzül déli vasut részvényekben volt nagyobb forgalom, szilárd jegyzésekkel.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	371.50
Magyar hitelrészvény	458.50
Osztrák á lamvasut	359.—
Rima-Muranyi	265.—
Déli vasut	118.50

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok**, 1894. évi szept. hó 18-án. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 41.5—42. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 41.5—42. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 43.—43.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 43.5—44. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 45.5—47.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 42.5—43. krig— Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 45.—46. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 43.—43.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 43.—43.5 krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 42.5—44. krig. Sertéslétszám 1894. szept. hó 16-án volt készlet 184,888 darab. 1894. szeptemb. hó 17-én felhajtatott: 2013 drb. 1894. szeptemb. 17-én elszállittatott 5258 drb. 1894. szept. 17-én maradt készletben 181,613 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— September 19. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.—, kicsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter %, helyszínre 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, szeptember 19. d. u. 5 óra.

		irányzat	100 klg. ár frttól	frtig
Buza bánsági uj		...	6.25	6.50
Buza tiszavidéki		...	6.30	6.55
Buza pestvidéki		...	6.25	6.50
Buza fejérmegyei		...	6.25	6.50
Buza bácskai		...	6.35	6.60
Rozs uj, I-ső rendü		...	5.05	5.10
Rozs uj, II-od rendü		...	4.95	5.—
Arpa takarmány		...	5.80	5.95
Arpa égetni való		...	6.25	7.10
Arpa sörfőzdei		...	7.30	8.40
Zab		...	5.70	6.15
Tengeri bánsági		...	—.—	—.—
Tengeri másnemü		...	6.20	6.30
Káposzta-repcze bánsági		...	9.70	10.10
Köles		...	—.—	—.—
Határidőre	Buza szept.-okt.	...	6.34	6.36
	Buza márcz.-ápr.	...	6.80	6.82
	Buza máj.-jun.	...	—.—	—.—
	Rozs szept.-okt	...	5.35	5.37
	Tengeri jul.-aug.	...	—.—	—.—
	Tengeri aug.-szept.	...	—.—	—.—
	Tengeri októberre	...	6.24	6.30
	Zab márcz.-ápr.	...	6.02	6.04
	Zab szept.-okt.	...	5.70	5.72
	Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.	...	10.—	10.10

IDEGENEK NÉVSORA.

— September 19. —

Három Király szálloda: Grosz József kereskedő, Cs.-Palota. Balb János jegyző, Kerülős. Kiss Lajos tanitó, Tornya.

Vasuti szálloda: Kaufmann Lajos bérlő, Vinga. Michitia Miklós lelkész, Paracz. Crecinnescu Sándor gör. kel. lelkész, Knéz.

KIS LOTTO.

Prágai:

44, 43, 39, 33, 50.

Nagy-Szebeni:

50, 23, 74, 18, 31.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Van szerencsém a T. közönség és nagyrabecsült vevőim szives tudomására hozni, miszerint bevásárlás czéljából a napokban elutazom, azon esetre, ha netalán valami *különlegességre megrendelésük leend*, kérem azt vélem tudatni, melynek beszerzését a *legnagyobb készséggel* személyesen eszközlöm.

Kitünő tisztelettel:

MARESCH GYULA,
Aradon, a vértanu szobor közelében.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

19195/1894. 2—3.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré teszszük, hogy a kukoricza-törésnek városunk határában való megkezdésére határnapul **folyó évi szeptember hó 24-ikét** tüztük ki.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. évi szeptember hó 18-án tartott üléséből.

A városi tanács.

ad. 841/1894. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak f. évi szeptember 10-én kelt 51891/V. 2. számu rendeletével a szegedi határba eső Marostói átvágás feletti taros szabályozáshoz 5035·27m³ terméskőanyag szállitása és beépitése, továbbá 7510·39m³ partleásás, 1193·18m³ feltöltés és 2025m² rőzseboritás készitése engedélyeztetvén, ezen munkák végrehajtásának biztositása czéljából **f. evi szeptember 26-án** d. e. 9 órakor az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében (Arad, Tököly-tér, 5. a. sz.) zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A vállalatot szabályozó szerződés tervezete, az általános és részletes feltételek, előméret és tervek az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos időben megtekinthetők.

Arad, 1894. évi szeptember 16-án.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

18729/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu földmivelésugyi m. kir. miniszterium 51252/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy Horvát-Szlavonországban a ragadós száj- és körömfájás nagyobb mértékben lépett fel, — a hasitott körmü állatoknak (szarvasmarha, juh, kecske és sertés) Horvát-Szlavonországból Magyarországba való behozatala, további intézkedésig eltiltatik.

Arad, 1894. szeptember 15.

A városi ianács.

12386/1894. 1—3

Hirdetmény.

A nagyméltoságu m. kir. belügyminiszterium 61369/84. II. sz. alatt kelt intezményével jóváhagyott 12757/403 854. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asphalt burkolattal ellátva nincsen, felhivom, hogy telkeik előtt a gyalog járót **folyó évi november 30-ig** terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vizfelfogó árok vagy folyóka felé 5 cméternyi eséssel birjon,

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vizvezető árkot telke és háza utcza-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által elöirt utasitás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vizvezető árkokon keresztül a kocsi bejáratnál hidat épittetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbirsággal büntettetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Eladó szöllős-kert.

Libás-düllő 10. szám alatt fekvő (poltura) **7 catastrális hold területü szöllős-kert eladó.** Bővebb felvilágositást nyujt **dr. Posgay Lajos** városi főorvos.

1969/1894. pm. 3—3.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló Hertschka Mór ösztöndij-alapitványból az aradi polgári iskola tanulóira nézve egy hely betöltendő lévén, arra ezennel pályázat nyittatik.

A pályázónak igazolni kell:

a) hogy az aradvárosi polgári iskolában tanul,

b) hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztályzattal bir,

c) hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel birnak:

1. a szegénységüket hatósági bizonyitványnyal igazoló aradvárosi szülőtlen árvák,
2. az aradvárosi szegény özvegyek fiai,
3. az aradmegyei szegény szülőtlen árvák,
4. ezen vármegyei szegény özvegyek fiai,
5. az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1—5. pontok szerint minősitett pályázó nem jelentkeznék, a többi pályázó közül a legkitünőbb tanulónak fog az ösztöndij vagyon és vallásra való tekintet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndij 10,000 frt tőke kamatainak egy hatodából áll, a mely 1894. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg, mindenkor a tanév befejezte után fizettetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél **1894. évi szeptember hó 31-ik napjáig** nyujtandók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 10.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

17704/1894. 2—3

Hirdetmény.

A m. kir. 3. honvéd huszárezred parancsnokságának megkeresése nyomán, ezennel közhirré tétetik, hogy az ezred pótló avató-bizottsága részéröl **folyó évi november hó 2. és 3-án délelőtt 8 órakor** a vásártéren katonai lóvásár fog tartatni.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény a városházán megtekinthető.

Arad, 1894. szeptember 1-én.

A városi tanács.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni

csakis, de csakis

Kilényi R. és T rsa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a szinházépületben, a 18 vértanu szobor átellenében van. 586 9—9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

19194/194. 2—3.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré teszszük, hogy a szüretnek városunk határában való megkezdésére határnapul **folyó évi október 1 jét** tüztük ki.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. évi szeptember hó 18-án tartott üléséből.

A városi tanács.

5187/1894. 3—3

Hirdetés.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszteriumnak 39102/II. 894. sz. a. kelt rendelete nyomán az érdekeltek figyelmeztetése czéljából ezennel közhirré teszszük, hogy a kereskedelemugyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a **folyó évi október hóban** Bécsben tartandó nemzetközi ménszemlére teherárukért szállitandó mének után az általános dijszabási határozmányok (I. rész) 153. lapján a kiállitási állatokra nézve megállapitott kedvezményt, az ugyanezen alkalomból gyorsáruként szállitandó mének után pedig a kedvezményes teheráru dijtételeket 50% felemelve fogják alkalmazni.

A szóban lévő ménszállitmányokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon és ugyanezen kedvezmények nyerendnek alkalmazást.

A kedvezmények számszerü mértéke és alkalmazásának módozatai bármely vasuti állomáson megtekinthetők.

Arad, 1894. évi julius hó 28-án.

A városi tanács.

7/1894. pm. 2—3.

Hirdetmény.

Közhirré teszem, hogy Arad sz. kir. város közönsége az élővíz-csatornába torkolló utczai csatornák mint vizimüvek engedélyezése s vizikönyvbe bevezetése iránt folyamodván, a kérvényt mellékletei s a kulturmérnöki hivatal, mint hatósági szakértő észrevételeivel együtt hivatalomban a folyó hó 15-től számitandó 30 napra közszemlére kiteszem s annak tárgyalására határidőül **1894. évi október hó 22-ik napjának d. e. 10 óráját** kitüzöm, a tárgyalás helyéül pedig a város székházának tanácstermét kijelelem.

Egyidejüleg az érdekelteket felhivom, hogy a kérvény tekintetében netán teendő észrevételeiket akár a közszemlére való kitétel alatt irásban akár a tárgyalásnál szóval vagy irásban adják elő, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi szeptember hó 12.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

17320/1894. 3—3.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelésügyi miniszterium 46414/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel elrendeljük, hogy Arad sz. kir. város külhatárában, hol a hesseni légy infectio az elmult vagy a folyó évben nagyobb mértékben megállapittatott, az ugynevezett csalogató vetések veendők alkalmazásba.

Ezek abban állanak, hogy minden táblában már augusztus utolsó vagy szeptember első napjaiban több helyen nehány barázdányi őszi gabona vagy árpa vetendő, mely czélra a legsilányabb minőségü vető mag is használható.

Ezek a csalogató vetések arra valók, hogy a hesseni legyek ezekre rakják petéiket.

Az ilyen csalogató vetések azután a rendes vetés — legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alá szántandók, ügyelvén arra, hogy egész hosszukban tökéletesen föld alá kerüljenek és igy belőlük tavaszszal a légyrajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alászántott csalogató vetések lehengerezése is.

Arad, 1894. augusztus 29.

A városi tanács.

ARADI IPAR- és NÉPBANK

Arad, Szabadság-tér 18. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1868-ban.

Részvénytőke: 270,000 frt. Tartalékalapok: 202,139.61 frt.

Elfogad szeptember 1-től kezdve

betételet

pénztári jegyekre

8 napi felmondással 3½%, — 30 napi felmondással 4%, — 60 napi felmondással 4½% kamat mellett; a 10% betétkamatadót az intézet fizeti.

A pénztári jegyek a pénztári álladékhoz képest felmondás nélkül is kifizettetnek.

Tiszta vér

az egészség biztositéka!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, sápadtság, lankadtság, gyöngeség — egészséges vér által mind eltávolithatók! Mi, módszerünk alkalmazása mellett, a gyökeres sikerröl kezeskedünk.

Tudakozódásoknál kérjük a válaszlevél bélyegének mellékelését.

„Office Sanitas“ Paris 30. Faubourg Montmartre. 780. 2—12.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

12482/1894. 799. 3—3.

Körözés.

Arad sz. kir. város határában egy körülbelül 12 éves pejszőrü csillagos homloku hátul balrul N. bélyegü kancza ló találtatott bitangságban.

A fent leirt ló tulajdonosa köröztetik azzal, hogy a mennyiben az igazolt tulajdonos **folyó évi október l-ig** a ló átvétele végett nem jelentkezik, az, mint gazdátlan nyilvános árverésen eladatni fog.

Aradon, 1894. évi szeptember 13.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hirdetés.

A folyó évben kiigazitott és az 1895-ik évben érvénynyel birandó országgyülési képviselő választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok **f. évi szeptember hó 20 tól 30-ig** a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétetnek, hol azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kitett határozatok ellen, a kir. Curiához czimzendő felebbezések a határozatok kitételét követő tiz (10) nap alatt a polgármester urhoz, mint a központi választmány elnökéhez nyujtandók be.

Arad, 1894. évi szeptember hó 4-én.

Arad sz. kir. város központi választmánya.

Már csütörtökön húzás!

Lembergi kiállitási Sorsjegyek à 1 frt.

Főnyeremény 60.000 forint.

Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és Wallfisch Ármin pénzváltó-üzletében. 781 11—17.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság“ könyvnyomdája.